

ΙΛΧΑΝ ΑΧΜΕΤ

Βουλευτής Ροδόπης-Κίνημα Αλλαγής

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα 31-3-2022

ΠΡΟΣ: Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΘΕΜΑ: Εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου για τις θρησκευτικές σφαγές στην Ελλάδα στο πλαίσιο των κοινοτικών κανονισμών και του ΧΘΔ της Ε.Ε.

Κ. Υπουργέ,

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους έκρινε ότι είναι σύμφωνη με το ισχύον ελληνικό δίκαιο η τέλεση θρησκευτικών σφαγών (τύπου halal και kosher), χωρίς αναισθησία.

Η γνωμοδότηση 92/2017 εκδόθηκε έπειτα από σχετικό ερώτημα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Όπως επισημαίνεται στη γνωμοδότηση, η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 του ν. 1197/1981 που ορίζει την απαγόρευση της χωρίς αναισθητοποίηση θανάτωσης θηλαστικών στα σφαγεία, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής, ως αυστηρότερη εθνική διάταξη, κατά το άρθρο 26 παρ. 1 του Κανονισμού 1099/2009, στην ειδική περίπτωση της θρησκευτικής σφαγής που προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 4 αυτού.

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, από τον κανόνα της αναισθητοποίησης εξαιρούνται τα ζώα που υποβάλλονται σε ιδιαίτερες μεθόδους σφαγής που προβλέπονται από λατρευτικούς τύπους, υπό την προϋπόθεση ότι η σφαγή διενεργείται σε σφαγείο και ότι τηρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 15 του αυτού κανονισμού για τις εργασίες χειρισμού και ακινητοποίησης των ζώων στο σφαγείο.

Σύμφωνα με το ΝΣΚ (ΣΤ' Τμήμα), η διάταξη αυτή του Κανονισμού τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και την ισορροπία μεταξύ του άρθρου 13 της ΣΛΕΕ για τις

απαιτήσεις καλής διαβίωσης των ζώων και του άρθρου 9 της ΕΣΔΑ, καθώς και του άρθρου 10 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ για την ελεύθερη εκδήλωση του θρησκευάτος ή των πεποιθήσεων του ατόμου σχετικά με τη λατρεία, την άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων και τις τελετές.

Παράλληλα, η Ελλάδα στο Παράρτημα Β του Π.Δ. 327/1996 έχει θεσπίσει διατάξεις που επιτρέπουν την θρησκευτική σφαγή χωρίς αναισθησία.

Το ζήτημα αφορά Μουσουλμάνους και Εβραίους οι οποίοι κατά το τυπικό της θρησκείας τους δεν τρώνε κρέας που δεν έχει την πιστοποίηση Halal και Kosher αντίστοιχα.

Εξάλλου, κάθε αντίθετη νομοθετική πρόνοια θέτει σε κίνδυνο το δικαίωμα θρησκευτικής ελευθερίας μειονοτήτων για τις οποίες οι θρησκευτικές τελετουργίες είναι βασικό χαρακτηριστικό των θρησκευτικών παραδόσεων, πρακτικών και της ταυτότητάς τους.

Στην κατεύθυνση αυτή, το ΕΔΔΑ παλιότερα είχε δεχθεί ότι η βρώση κρέατος που λαμβάνεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις λατρευτικών εθίμων αποτελεί στοιχείο της ελευθερίας της συνείδησης και της θρησκείας και αυτή η ελευθερία θα περιοριζόταν, αν η απαγόρευση τέλεσης τελετουργικής σφαγής καθιστούσε αδύνατη για μια θρησκευτική ομάδα τη βρώση κρέατος από ζώα που σφάζονται σύμφωνα με τις προσδοκίες της.

Επιπλέον, η Ελλάδα, εφόσον δεν εκσυγχρονίσει το νομοθετικό της πλαίσιο στο συγκεκριμένο ζήτημα, κινδυνεύει για μια ακόμη φορά να μείνει εκτός διεθνούς ανταγωνισμού στην αγορά κρέατος σε μια στιγμή που ανοίγονται εμπορικές ευκαιρίες για εξαγωγές στον αραβικό κόσμο αλλά και σε άλλες χώρες που καταναλώνουν κρέας με πιστοποίηση Halal και Kosher ως προϊόν θρησκευτικής σφαγής.

Παράλληλα, η Ελλάδα αποτελεί χώρα υποδοχής υψηλού οικονομικού επιπέδου τουριστών από αραβικές και μουσουλμανικές χώρες, γεγονός που σημαίνει ότι πιθανή αναίρεση της δυνατότητας προσφοράς κρέατος ως προϊόν θρησκευτικής σφαγής θα αποτελέσει μέγιστο πλήγμα και σε αυτόν τον τομέα.

Την ίδια στιγμή μονάδες κρέατος σε όλη την Ελλάδα και άνθρωποι με εξαιρετική επιχειρηματική επιφάνεια έχουν επενδύσει χρήματα σε εγκαταστάσεις, άδειες και πιστοποιήσεις (μια εξαιρετικά χρονοβόρα και κοστοβόρα διαδικασία) προκειμένου να τελούν θρησκευτική σφαγή. Είναι απορίας άξιον αν έχουμε την πολυτέλεια ως συντεταγμένη πολιτεία να υποσκάψουμε και αυτή την επιχειρηματική δραστηριότητα στην χώρα μας.

Είναι πασίδηλο ότι οι Ευρωπαίοι εταίροι μας, έχοντας ακολουθήσει την ευρωπαϊκή νομοθεσία, έχουν ρυθμίσει το τοπίο με βάση τους κανόνες υγιεινής και εξαγουν κρέας σε αραβικές χώρες συνεισφέροντας στην ανάπτυξη εμπορικών σχέσεων αλλά και στο εμπορικό ισοζύγιο των χωρών τους.

Κατόπιν αυτών, καθίσταται αναγκαία η τροποποίηση του άρθρου 2 του ν. 1198/1981 περί «Ιδιαίτερων μεθόδων σφαγής ζώων λόγω λατρευτικών τύπων».

Επειδή το Π.Δ. 327/1996 όχι μόνο δεν εισήγαγε κάποια διάταξη απαγόρευσης της σφαγής με λατρευτικούς τύπους με βάση το άρθρο 26 του Κανονισμού 1099/2009, αλλά σαφώς προέβλεψε στον ν. 4235/2014 (Α' 32) ειδικό πλαίσιο διοικητικού ελέγχου και κυρώσεων για τις περιπτώσεις θρησκευτικών σφαγών.

Επειδή στο άρθρο 23 παρ 2 περ ε (τομέας προστασίας ζώων) του ως άνω αναφερομένου νόμου, αναγνωρίζεται σαφώς η θρησκευτική σφαγή (η οποία εκ των πραγμάτων γίνεται χωρίς αναισθητοποίηση).

Επειδή από το ίδιο άρθρο προκύπτει ότι ο μόνος περιορισμός που αναγνωρίζεται είναι η θρησκευτική σφαγή να πραγματοποιείται εντός σφαγείου, όπως ακριβώς προβλέπει και ο Κανονισμός 1099/2009.

Επειδή ήδη από το 1996 με το Π.Δ. 327/1996, όπως επιβεβαιώθηκε και το 2014 με το ν. 4235/2014 υφίσταται θεσμικό πλαίσιο για τις θρησκευτικές σφαγές στην Ελλάδα.

Επειδή για τα ως άνω έχει εκδοθεί και η υπ αριθμ. 92/2017 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σύμφωνα με την οποία είναι δυνατή η τέλεση θρησκευτικών σφαγών χωρίς αναισθησία με βάση το υφιστάμενο εθνικό δίκαιο.

Επειδή ήδη από το 2017 έχει εκδοθεί η αριθμ. 951/44337/2017 υπουργική απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την οποία τέθηκαν αυστηρότεροι εθνικοί κανόνες για την σφαγή στο πλαίσιο λατρευτικών τύπων.

Επειδή η Απόφαση εκείνη, όπως και μεταγενέστερη τροποποιητική του 2018 (292/46122/26.3.2018), είχαν έρθει να ρυθμίσουν το τοπίο των θρησκευτικών σφαγών, ώστε να μην είναι ανεξέλεγκτο, να τηρούνται οι κανόνες υγιεινής και ταυτόχρονα να λαμβάνεται υπόψη η προστασία των ζώων και οι θρησκευτικές πεποιθήσεις μερίδας του πληθυσμού. Εφάρμοζαν δε ευρωπαϊκή νομοθεσία και συγκεκριμένα τον Κανονισμό 1099/2009.

Ερωτάσθε:

Α) Σκοπεύετε να τροποποιήσετε το άρθρο 2 του ν. 1197/1981 περ 3 έτσι ώστε «για τα χερσαία ζώα που υποβάλλονται σε ιδιαίτερες μεθόδους σφαγής που προβλέπονται από λατρευτικούς τύπους, οι οποίοι δεν επιτρέπουν την αναισθητοποίηση πριν τη σφαγή να μην εφαρμόζονται οι απαιτήσεις της παρ. 2 του παρόντος, υπό την προϋπόθεση ότι η σφαγή διενεργείται σε σφαγείο, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 1099/2009;»

Β) Η εμμονή σε ένα νομοθετικό πλαίσιο που οδηγεί επί της ουσίας σε απαγόρευση των θρησκευτικών σφαγών στην χώρας μας, δεν οδηγεί εμπράκτως σε καταστρατήγηση της έννοιας της θρησκευτικής ελευθερίας μειονοτήτων για τις

οποίες οι θρησκευτικές τελετουργίες είναι βασικό χαρακτηριστικό των θρησκευτικών παραδόσεων, πρακτικών και της ταυτότητάς τους;

Γ) Σε κάθε περίπτωση τίθεται εν αμφιβόλω το πρόδηλο γεγονός ότι η κοινοτική νομοθεσία του 2009 υπερισχύει της εθνικής νομοθεσίας του 1981;

Δ) Μπορεί, η ελληνική πολιτεία να εγείρει απαγορεύσεις σε βάρος πολιτών της που κρίνονται αυθαίρετα ως μη φιλόζωοι εκ του γεγονότος και μόνο ότι επιθυμούν να ακολουθήσουν και στην βρώση κρέατος το τυπικό που ορίζει η θρησκεία τους;

Ο ερωτών βουλευτής

Ιλχάν Αχμέτ, Ροδόπης